

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem v právní věci

žalobkyně: D. R.
bytem X

zast. O. R.
bytem X

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
se sídlem Křížová 25, Praha 5,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 12. 11. 2019, č.j. X, ve věci přiznání invalidního důchodu,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žalobkyně **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované se **n e p ř i z n á v á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

- I. Vymezení věci

1. Žalobkyně brojila svou žalobou proti rozhodnutí žalované ze dne 12. 11. 2019, č.j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž byly zamítnuty její námitky proti prvostupňovým rozhodnutím žalované č. I a č. II ze dne 26. 9. 2019, č.j. X a tyto rozhodnutí byly potvrzeny.
2. Prvostupňové rozhodnutí č. I. obsahuje VIII. výroků. Výrokem I. se podle § 56 odst. 1 písm. b) zák. č. 155/1995, o důchodovém pojištění (dále jen „ZDP“) od 16. 4. 2005 zvyšuje invalidní důchod a činí 6 682 Kč a od ledna 2006 se podle nařízení vlády č. 415/2005 zvyšuje na částku 6 694 Kč. Dle výroku II. náleží žalobkyni od 18. 5. 2006 dle § 44 odst. 1 ZDP částečný invalidní důchod ve výši 4 252 Kč a podle nařízení vlády č. 461/2006 Sb. se invalidní důchod zvyšuje na částku 4 508 Kč. Dle výroku III. náleží žalobkyni podle § 39 odst. 1 písm. a) ZDP od 15. 3. 2007 plný invalidní důchod ve výši 7 527 Kč a podle nařízení vlády č. 267/2007 se od ledna 2008 zvyšuje invalidní důchod na částku 7 836 Kč. Dle nařízení vlády č. 211/2008 se pak od srpna 2008 zvyšuje invalidní důchod na částku 8 306 Kč a dle nařízení vlády č. 363/2008 Sb. se od ledna 2009 zvyšuje invalidní důchod na částku 8 576 Kč. Dle výroku IV. podle ustanovení čl. II bodu 8 zák. č. 306/2008 Sb., kterým se mění ZDP, náleží od 1. 1. 2010 invalidní důchod ve výši 8 567 Kč. Dle výroku V. náleží žalobkyni podle § 39 odst. 2 písm. b) ZDP od 18. 9. 2010 invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně ve výši dosud vypláceného invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně ve výši 8 576 Kč. Dle nařízení vlády č. 281/2010 Sb. se od ledna 2011 zvyšuje na částku 8 886 Kč. Dle výroku VI. pak podle čl. II bodu 13 věty první zákona č. 306/2008 Sb. a § 41 odst. 3 ZDP náleží od 18. 3. 2011 žalobkyni invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně ve výši 5 558 Kč. Dle výroku VII. podle § 56 odst. 1 písm. d) a § 41 odst. 3 ZPD náleží od 30. 3. 2011 invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně ve výši 8 886 Kč. Podle vyhl. MPSV č. 286/2011 Sb., se od ledna 2012 zvyšuje invalidní důchod na částku 9 033 Kč. Podle vyhl. MPSV č. 324/2012 Sb., se od ledna 2013 zvyšuje invalidní důchod na částku 9 154 Kč. Podle vyhl. MPSV č. 296/2013 Sb., se od ledna 2014 zvyšuje invalidní důchod na částku 9 192 Kč. Podle vyhl. MPSV č. 208/2014 Sb., se od ledna 2015 zvyšuje invalidní důchod na částku 9 362 Kč. Podle vyhl. MPSV č. 244/2015 Sb., se od ledna 2016 zvyšuje invalidní důchod na částku 9 402 Kč. Podle vyhl. MPSV č. 325/2016 Sb., se od ledna 2017 zvyšuje invalidní důchod na částku 9 666 Kč. Podle vyhl. MPSV č. 343/2017 Sb., se od ledna 2018 zvyšuje invalidní důchod na částku 10 066 Kč. Podle vyhl. MPSV č. 213/2018 Sb., se od ledna 2019 zvyšuje invalidní důchod na částku 10 887 Kč. Dle výroku VIII. náleží žalobkyni podle § 56 odst. 1 písm. b), věty třetí, ZDP a podle čl. II bodu 14 zákona č. 306/2008 Sb., kterým se mění ZDP, doplatek plného invalidního důchodu za dobu od 1. 1. 2006 do 17. 5. 2006.
3. Prvostupňovým rozhodnutím č. II byl žalobkyni ve výroku č. I. podle § 29 odst. 1 ZDP od 1. 3. 2019 přiznán starobní důchod ve výši 11 745 Kč. Dle výroku č. II. výplata starobního důchodu náleží ode dne 26. 9. 2019.

II. Žaloba

4. Žalobkyně namítala, že napadená rozhodnutí jsou nesprávná. Invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně ji byl přiznán rozhodnutím žalované ze dne 19. 4. 2011, č.j. 595 101 0670, přičemž výše invalidního důchodu byla tehdy stanovena na částku 12 292 Kč. Naposledy ji pak byla výše invalidního důchodu upravena na základě Oznámení ze dne 19. 12. 2018, č.j. O – 28.12.2018-41/595 101 0670 s účinností od 1. 1. 2019 na částku 14 781 Kč. V důsledku napadených rozhodnutí a dosažení důchodového věku by se ji měl důchod snížit na částku

11 745 Kč, což bylo stanoveno jako vyšší z částek vypočteného invalidního a starobního důchodu. Na jejím zařazení do kategorie invalidity se však nic nezměnilo.

5. Žalobkyně dále namítala, že o přepočtení invalidního důchodu nežádala. Podala toliko žádost o starobní důchod, přičemž by mělo platit, že jsou-li současně splněny podmínky nároku na výplatu starobního a invalidního důchodu, vyplácí se jen jeden důchod, a to vyšší. Vyjde-li tedy nově vypočtená výše starobního důchodu nižší, než výše dosavadního invalidního důchodu, starobní důchod nebude přiznán a bude nadále vyplácen vyšší invalidní důchod. Nárok na invalidní důchod pak zaniká dnem, kterým jeho poživatel dosáhl věku 65 let, přičemž tímto dnem vzniká tomuto poživateli nárok na starobní důchod. Takový starobní důchod pak náleží ve výši, v jaké náležel dosavadní invalidní důchod. Z uvedeného plyne, že žalobkyně má nárok na starobní důchod nejméně ve výši 14 781 Kč, resp. ve výši vypočtené oznámením žalované č. j. O-28.12.2018-42/5951010670 ze dne 28. 12. 2018 s následnou valorizací na roky 2019 a 2020.

III. Vyjádření žalované

6. Žalovaná ve svém vyjádření především uvedla, že při zkoumání podkladů a zjišťování informací relevantních pro vydání rozhodnutí dospěla k závěru, že invalidní důchod se již od svého přiznání opírá o nesprávně započítanou dobu pojištění. Nebyla započítána délka péče o dítě ve věku do 4 let v rozsahu 18 dnů, tj. ode dne 31. 5. 1980 a od 15. 1. 1983 do 31. 1. 1983, a rovněž měl být zohledněn dosažený výdělek žalobkyně jako OSVČ z roku 1992. V posuzovaném případě je žalovaná povinna postupovat dle § 56 odst. 1 a 5 ZDP. Žalovaná dále ve vyjádření sumarizuje důvody a výši jednotlivých vyplácených invalidních důchodů, včetně toho, jaká měla být jejich správná výše. Ke dni nároku na starobní důchod, tj. k datu 1. 3. 2019, činil starobní důchod žalobkyně 11 475 Kč, zatímco invalidní důchod pro invaliditu III. stupně náležel k uvedenému dni toliko ve výši 10 887 Kč (nesprávně byl vyplácen ve vyšší částce). Žalobkyni je proto dle § 58 ZDP vyplácen starobní důchod namísto dosavadního invalidního důchodu pro invaliditu III. stupně.

IV. Jednání před soudem

7. Zástupce žalobkyně při jednání především uvedl, že žalobkyně požádala o starobní důchod, přičemž ten dle sdělení pracovnice žalované nižší, než přiznaný důchod invalidní. Zástupce žalobce opakovaně zdůraznil, že nerozumí tomu, z jakého důvodu byl původně přiznaný invalidní důchod přepočítán. Nově stanovený základ však byl vypočítán nesprávně. Mělo být znovu přepočítáno, kolik měla žalobkyně dostávat a kolik dostává, přičemž zbytek ji měl být doplacen.
8. Žalovaná při jednání především odkázala na žalobou napadené rozhodnutí a vyjádření k žalobě.
9. V rámci návrhu na dokazování zástupce žalobkyně navrhl, aby starobní či invalidní důchod byl přepočítán někým jiným, než žalovanou.

V. Posouzení věci krajským soudem

10. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná
11. Žalobkyně předně namítala, že nežádala o přepočítání invalidního důchodu. K tomu soud uvádí, že podle § 56 odst. 1 písm. c) ZDP *zjistí-li se, že důchod byl přiznán nebo je vyplácen ve vyšší částce, než v jaké náleží, nebo byl přiznán nebo se vyplácí neprávem, důchod se sníží nebo odejme nebo jeho výplata se zastaví, a to ode dne následujícího po dni, jímž uplynulo období, za které již byl vyplácen*. K těmto zjištěním není potřeba návrh účastníka řízení, ale může k tomuto přepočtu žalovaná přistoupit z úřední povinnosti, jak se tomu stalo v posuzovaném případě. V takovém případě ani není stanovena povinnost nesprávně vyplacené částky důchodu vracet, což ani správně nebylo žalobkyni uloženo. Žalobkyni byl Oznámením ze dne 28. 12. 2018, č.j. O-28.12.2018 – 42/595 101 0670 zvýšen vyplácený invalidní důchod od lednové splátky 2019 na částku 14 781 Kč. V rozhodnutí žalované je však poměrně podrobně popsáno, z jakého důvodu byl invalidní důchod za jednotlivé období vypočten v nesprávné výši. Invalidní důchod se totiž opírá o nesprávně započtenou dobu pojištění, neboť nebyla započtena délka péče o dítě ve věku do 4 let v rozsahu celkem 18 dnů (dne 31. 5. 1980 a od 15. 1. 1983 do 31. 1. 1983) a rovněž nebyly zohledněny výdělků, jichž žalobkyně dosáhla v roce 1992 jako OSVČ.
12. Soud k věci dále uvádí, že v posuzovaném případě bylo nutné porovnat výpočtový základ vyplývající ze skutečně dosažených příjmů a výpočtový základ fiktivní dle § 42 odst. 2 a 4 ZDP, který se rovná 45% všeobecného vyměřovacího základu, který o dva roky předchází přiznání plného invalidního důchodu, vynásobený přepočítacím koeficientem pro úpravu tohoto všeobecného vyměřovacího základu. Vyšší z obou hodnot je pak použita jako výpočtový základ, neboť je pro účastníka řízení výhodnější. V případě rozhodnutí o přiznání plného invalidního důchodu z 11. 5. 2005 žalovaná nesprávně vycházela z toho, že procentní výměra odvozená z fiktivního výpočtového základu je pro žalobkyni výhodnější, než ten, který se vypočítal ze skutečně dosažených příjmů. Stalo se tak v důsledku toho, že nebyla započítána péče o dítě do 4 let v rozsahu 18 dnů a příjem žalobkyně ve výši 24 000 Kč za období roku 1992. Z toho plyne zvýšení částky invalidního důchodu vypláceného za období od 16. 4. 2005 do 17. 5. 2006. Částečný invalidní důchod byl pak přiznán rozhodnutím ze dne 6. 6. 2006 s účinností od 18. 5. 2006. při výpočtu tohoto důchodu však bylo nesprávně vycházeno z fiktivního výpočtového základu 11 246 Kč plného invalidního důchodu, jenž byl žalobkyni přiznán v roce 2006. Z toho však vycházelo být nemohlo, neboť po započítání 18 dnů péče o dítě a výdělků žalobkyně v roce 1992 to pro ni nebylo nejvýhodnější. Mělo být vycházeno z procentní výměry odvození od výpočtového základu z dříve přiznaného důchodu ve smyslu § 19 ZDP. Soud zde dále v podrobnostech k jednotlivým výpočtům odkazuje na rozhodnutí žalované a vyjádření k žalobě, kde je určení jednotlivých částek, včetně valorizace, poměrně podrobně popsáno. Pokud žalovaná skutečně dospěla k tomu, že invalidní důchod byl přiznán a vyplácen v nesprávné výši, pak zcela v souladu s § 56 odst. 1 ZDP přistoupila k jeho snížení. Částky důchodu, které již byly vyplaceny v nesprávné výši, nebudou po žalobkyni vymáhány zpět. Soud nedospěl k závěru, že by bylo nezbytné, aby žalovanou provedený výpočet invalidního či starobního důchodu byl k důkazu podroben přepočítání znalce či jinou osobou. Soud k tomu dodává, že nic nebránilo žalobkyni v tom, aby sama předložila důkaz prokazující nesprávně provedený výpočet.

13. Podle § 58 odst. 1 ZDP jsou-li současně splněny podmínky nároku na výplatu více důchodů téhož druhu nebo na výplatu starobního nebo invalidního důchodu, vyplácí se jen jeden důchod, a to vyšší; to však neplatí, jde-li o nárok na sirotčí důchody podle § 52 odst. 2, nestanoví-li se jinak v odstavci 2. Jsou-li současně splněny podmínky nároku na výplatu starobního nebo invalidního důchodu ve stejné výši, vyplácí se důchod, který si pojištěnec zvolil. Dnem úpravy výplat důchodů pro souběh zanikají nároky na důchody, které se nevyplácejí; to však neplatí, dojde-li v důsledku změny stupně invalidity ke snížení výše invalidního důchodu a nová výše invalidního důchodu je nižší než starobní důchod, který se podle věty první nevyplácí, anebo zanikne-li nárok na důchod, který se podle věty první vyplácí. Soud k věci uvádí, že ke dni vzniku nároku na starobní důchod, tj. 1. 3. 2019, činila jeho výše 11 745 Kč. Správná výše invalidního důchodu pro invaliditu III. stupně přepočtena v souladu s § 56 odst. 1 ZDP pak činila k tomu datu částku 10 887 Kč a nikoliv částku 14 781 Kč, která byla žalobkyni vyplácena na základě shora uvedeného oznámení, avšak vycházela z nesprávného výpočtu invalidního důchodu. Starobní důchod přiznaný žalobkyni ve výši 11 745 Kč je pak vyšší, než správně vypočtená výše jejího invalidního důchodu, a tudíž by ji v souladu s § 58 odst. 1 ZDP měl vyplácen jen starobní důchod. Její žalobní argumentace vycházela z nesprávně vypočtené výše invalidního důchodu 14 781 Kč, který však byl postupem dle § 56 odst. 1 ZDP upraven.
14. Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud žalobu zamítl, jak je ve výroku I. uvedeno.
15. O náhradě nákladů řízení krajský soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně ve věci úspěch neměla (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II. rozsudku). Žalované nelze náhradu nákladů řízení přiznat ve smyslu § 60 odst. 2 s. ř. s. (výrok III. tohoto rozsudku).

Poučení: Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 25. listopadu 2021

JUDr. Petr Polách, v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
K. M.

